

عنوان کتاب

برنامه ریزی استراتژیک

(مطالعه موردی: معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی)

وئفان:

شهریار رستمی (مدرس دانشگاه)

عباس ناصری (هیأت علمی جهاد دانشگاهی)

محمد سجاد رشیدپور (مدرس دانشگاه)

تورج سلیمانی نیا

عنوان و نام پدیدآور	: برنامه‌ریزی استراتژیک (مطالعه موردی معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی)
مشخصات نشر	: مولفین شهریار رستمی ... [و دیگران].
مشخصات ظاهری	: ایلام: جوهر حیات، ۱۳۹۵.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۵-۸۴-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: مولفین شهریار رستمی، عباس ناصری، محمدسجاد رشیدپور، تورج سلیمانی‌نیا.
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۲۰.
موضوع	: برنامه‌ریزی راهبردی -- نمونه‌پژوهی
موضوع	: studies Strategic planning -- Case
موضوع	: برنامه‌ریزی راهبردی -- مدیریت
موضوع	: Management -- Strategic planning
شناسه افزوده	: رستمی، شهریار. ۱۳۵ -
رده بندی کنگره	: HD30/۲۸/۵۰۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۴۰۱۲/۶۵۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۵۹۱۷۴

برنامه ریزی استراتژیک

(مطالعه موردی: معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی)

مؤلف: شهریار رستمی، عباس ناصری، محمدسجاد رشیدپور، تورج سلیمانی‌نیا

ناشر: جوهر حیات

طراح جلد: سمیرا سارایی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۲۵-۸۴-۵

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

نشانی: ایلام، بلوار دانشجو، رویروی دانشگاه پیام نور، مجتمع تجاری آریان

تلفن: ۴۲۲۳۸۸۳۴ (۰۸۴) همراه: ۰۹۱۸۳۴۲۱۹۵۱

۱۳	پیش گفتار
	فصل اول: مبانی نظری و ادبیات استراتژیک
۱۶	مفهوم استراتژی
۲۱	فلسفه وجودی مدیریت استراتژیک
۲۳	نقش استراتژی در سازمان ها
۲۳	اهمیت استراتژی
۲۴	ویژگی های برنامه ریزی استراتژیک
۲۵	مراحل مدیریت استراتژیک
۲۷	محددهای مدیریت راهبردی
۲۸	مدل دیویدا
۲۸	مدل مدیریت راهبردی اندروز
۳۰	مدل مدیریت راهبردی هریسون و جانسون
۳۱	مدل مدیریت راهبردی ریچارد آل دفت
۳۳	مدل فیلیپس (PHILIPS)
۳۳	مدل برنامه ریزی استراتژیک برایسون
۳۴	مدل BCG
۳۵	مدل پورتر
۳۸	انتخاب استراتژی
۴۰	استراتژی SO
۴۰	استراتژی WO
۴۱	استراتژی ST
۴۱	استراتژی WT
۴۲	روش شناسی تدوین راهبرد (چارچوبی جامع برای برنامه ریزی راهبردی)
۴۳	الف- چشم انداز سازمان
۴۵	ب- مأموریت سازمان
۴۵	پ- اهداف سازمان

۴۶	ب- بررسی عوامل خارجی
۴۷	ب- ماهیت بررسی عوامل داخلی
۴۹	ج- مرحله مقایسه: تدوین راهبرد
۵۳	ج- مرحله سوم- تصمیم گیری انتخاب راهبرد
۵۴	اجرای راهبرد
۵۶	فرآیند برنامه ریزی استراتژی
۵۹	مدیریت استراتژیک در دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی
۶۰	سلسله مراتب استراتژی های سازمانی
۶۱	انواع استراتژی
۶۲	استراتژی بنگاه
۶۲	استراتژی کسب و کار
۶۲	استراتژی وظیفه ای
۶۲	استراتژی عملیاتی
۶۳	استراتژی ثبات
۶۳	استراتژی توسعه
۶۳	استراتژی کاهش
۶۳	استراتژی ترکیب
۶۳	مزایای مدیریت استراتژیک
۶۴	زمان طراحی استراتژی
۶۵	مأموریت (رسالت) سازمان
۶۵	دورنما یا چشم انداز
۶۶	ارزش ها و اصول حاکم بر سازمان
۶۷	اهداف سازمان
۶۹	بررسی عوامل محیط سازمان

فصل دوم: آموزش و آموزش عالی

۷۷	آموزش و آموزش عالی
۷۸	قابلیت های سازمانی دانشگاه
۷۸	تقاضای اجتماعی و آموزش عالی
۷۹	سازمان های مجازی و دانشگاه

۸۰	 منابع و محدودیت‌های آموزشی در آموزش عالی
۸۱	 دانشگاه و چالش‌های نوین
۸۳	 جهانی شدن و جامعه دانش
۸۴	 برنامه‌ریزی دانشگاهی
۸۵	 الگوی تلفیق در برنامه‌ریزی استراتژیک دانشگاه
۸۷	 برنامه‌ریزی استراتژیک در دانشگاه‌ها
۸۸	 الگوی برنامه‌ریزی استراتژیک دانشگاهی کلر
۸۹	 تفکر استراتژی در دانشگاه
۹۰	 چشم‌انداز آموزش عالی جمهوری اسلامی در افق ایران ۱۴۰۴
۹۱	 قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)
۹۲	 نقشه جامع علمی کشور
۹۳	 خلاصه چشم‌انداز بخش آموزش عالی

فصل سوم: پیشینه برنامه‌ریزی استراتژیک در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی

۹۷	 پیشینه پژوهش
۹۹	 تدوین استراتژی فناوری اطلاعات بر روی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه‌ریزی
۹۹	 پیشینه پژوهش در سایر کشورها و سازمانها
۹۹	 برنامه استراتژیک دانشگاه جرجیس لندن (۲۰۰۹ م)
۱۰۱	 برنامه استراتژیک فناوری اطلاعات دانشگاه استون پی (۲۰۰۷-۲۰۰۹ م)
۱۰۱	 برنامه استراتژیک دانشگاه BEXLEY (۲۰۰۹ م)
۱۰۲	 برنامه‌ریزی توسعه دانشگاهی در سوئیس
۱۰۳	 برنامه‌ریزی استراتژیک و تحلیل SWOT دانشگاه ایالتی کالیفرنیا
۱۰۴	 برنامه‌ریزی استراتژیک در دانشگاه ژامبیا
۱۰۵	 برنامه‌ریزی استراتژیک در دانشگاه‌های آفریقا: رهنمودهای علمی مناسب برای رؤسای دانشگاه‌ها
۱۰۶	 تجزیه و تحلیل SWOT دانشگاه ایالتی آریزونا (۲۰۱۰-۲۰۰۵)
۱۰۷	 تجزیه و تحلیل SWOT دانشگاه الینویر آمریکا

فصل چهارم: جهاد دانشگاهی

۱۱۱	 معرفی جهاد دانشگاهی
۱۱۱	 اهداف جهاد دانشگاهی
۱۱۲	 وظایف کلی جهاد دانشگاهی

۱۱۳	چشم انداز جهاد دانشگاهی
۱۱۵	اهداف معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
۱۱۶	توانمندی و فعالیت های شاخص:
۱۱۸	جمع بندی

فصل پنجم: روش شناسی تحقیق

۱۲۱	روش پژوهش
۱۲۱	روش تحقیق
۱۲۴	مراحل اجرای پژوهش
۱۲۶	روش های گردآوری داده ها
۱۲۶	روش کتابخانه ای
۱۲۶	روش پیمایشی
۱۲۶	جامعه آماری
۱۲۶	بازار گردآوری داده ها
۱۲۷	روایی و پایایی پرسشنامه
۱۳۰	روش تجزیه و تحلیل داده ها و الگوی تحلیل
۱۳۱	تجزیه و تحلیل داده ها
۱۳۱	خلاصه فصل

فصل ششم: جمع آوری و تجزیه و تحلیل یافته ها

۱۳۵	مقدمه
۱۳۶	توصیف داده ها
۱۳۶	آمار توصیفی
۱۴۱	آمار استنباطی
۱۴۱	فوت های معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
۱۴۱	الف- تجزیه و تحلیل معنی داری فوت ها
۱۴۴	ب- رتبه بندی فوت های معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
۱۴۵	ب- ضعف های معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
۱۴۵	ج- تجزیه و تحلیل معنی داری ضعف ها
۱۴۸	ه - رتبه بندی ضعف های معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
۱۵۰	فرصت های معاونت آموزش جهاد دانشگاهی

۱۵۰	الف- تجزیه و تحلیل معنی داری فرصت‌ها
۱۵۲	ب- رتبه بندی فرصت‌های معاونت آموزشی جهاددانشگاهی
۱۵۳	تهدیدهای معاونت آموزشی جهاددانشگاهی
۱۵۴	الف- تجزیه و تحلیل معنی داری تهدیدها
۱۵۶	ب- رتبه بندی تهدیدهای معاونت آموزشی جهاددانشگاهی
۱۶۳	ب- تحلیل عاملی تأییدی برای مولفه‌های مربوط به تهدیدها
۱۶۸	ج- تحلیل عاملی تأییدی برای مولفه‌های مربوط به نقاط قوت
۱۷۲	د- تحلیل عاملی تأییدی برای مولفه‌های مربوط به نقاط ضعف
۱۷۷	ارائه استراتژی‌های مناسب با استفاده از تجزیه و تحلیل داده‌ها
۱۷۷	الف- میانگین ماتریس ارزیابی محیط داخلی و خارجی
۱۷۸	ب- ماتریس نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها (SWOT)
۱۸۲	استراتژی معاونت آموزش جهاددانشگاهی
۱۸۲	الف- استراتژی‌های SO
۱۸۳	ب- استراتژی‌های WO
۱۸۴	ج- استراتژی‌های ST
۱۸۴	تدوین طرح جامع علمی و فرهنگی
۱۸۵	د- استراتژی‌های WT
۱۸۶	برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه مدرسين در جهت ارتقاء سطح دانش
۱۸۶	اجرای مهندسی مجدد در معاونت
	فصل هفتم: بحث و نتیجه گیری
۱۸۹	مقدمه
۱۸۹	برنامه‌ریزی استراتژیک
۱۹۰	نتایج پژوهش
۱۹۱	نتایج ساخت و بررسی محیط معاونت آموزشی جهاددانشگاهی
۱۹۱	الف) مطالعه محیط خارجی
۱۹۱	ب) مطالعه محیط داخلی
۱۹۲	نتایج توصیفی
۱۹۵	استراتژی‌های احصاء شده تحقیق
۱۹۸	تدوین طرح جامع علمی و فرهنگی

- ۱۹۹ اجرای مهندسی مجدد در معاونت
- ۱۹۹ پیشنهادهای برخاسته از پژوهش
- ۲۰۰ پیشنهاد کلی اول
- ۲۰۰ پیشنهاد کلی دوم
- ۲۰۰ پیشنهاد کلی سوم
- ۲۰۱ پیشنهاد کلی چهارم
- ۲۰۱ روند اجرای استراتژی‌های معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی
- ۲۰۲ پیشنهاد به پیرایشگران
- ۲۰۲ محدودیت‌های تحقیق
- ۲۰۲ پیشنهادهایی برای مغان
- ۲۰۳ منابع و مأخذ

پیش گفتار

شدت تغییرات محیطی به گونه ای است که سازمان ها برای بقا باید در نبرد دائمی به سر برند و در این عرصه، ارائه خدمات با بهترین کیفیت نقش تعیین کننده ای دارد. در چنین شرایطی برنامه ریزی استراتژیک و انتخاب استراتژی مناسب برای سازمان ها به عنوان ابزار رویارویی با چالش های فوق مطرح شده و اهمیت خاصی پیدا کرده است. در عصر حاضر، سازمانها و از جمله مراکز آموزشی و دانشگاهی برای افزایش بهره وری در ارائه خدمات خود نیازمند تدوین برنامه راهبردی می باشند. این برنامه ارتباطی مستقیم با چشم انداز، مأموریت، اهداف کلان و سیاست های کلی آنها دارد تغییرات و دگرگونی های وسیع و همه جانبه و بحران های ناشی از این تغییرات در دنیای امروز، سازمان ها و مؤسسات مختلف را با چالش های فراوانی روبرو ساخته است. مدیران و مسئولین در چنین شرایطی برای حفظ موقعیت خود در درون محیط های پویا و اداره فعالیت های چند بعدی و پیچیده به ابزارها و تکنیکهای جدیدی نیازمندند ابزارهایی که امکان عکس العمل مناسب را برای آنان در برخورد با رویدادهای غیر قابل انتظار و ناشناخته فراهم سازد. مدیریت استراتژیک چون بر تبادلات و روابط متقابل بین سازمان و محیط تأکید داشته و هدف آن ایجاد یک رابطه مناسب بین این دو عامل است، از جمله مفاهیم و ابزارهایی است که برای این منظور در کشورهای مختلف مورد عنایت جدی مدیران ارشد و عالی و موجب نظران قرار گرفته و تحقیقات و تألیفات فراوانی در این زمینه انجام شده است (قاسم پور، ۱۳۷۸):

آن هم تحقیقاتی که تجربیات گذشته را کافی ندانسته و بر این فرض استوار است که استراتژی ها باید با دقت و هوشیاری بیشتری تغییرات محیط آینده را پیش بینی و دامنه وسیع تری از راه حل ها را بررسی نمایند تا امکان دستیابی به اهداف سازمان را فراهم آورند. (Legge & Baxebdalc, 2004) امروزه تغییرات در محیط های درون و برون

سازمانی از مهم‌ترین ویژگی‌های عصر معاصر می‌باشد، لذا مدیران با این چالش روبرو هستند که چگونه با آنها مواجه شوند تا آسیب‌پذیری سازمان را کاهش دهند زیرا سازمان‌هایی که سبک ثابت مدیریتی را انتخاب کرده و تلاش نمی‌کنند تا متناسب با تغییرات محیط پیش روند، موفق نخواهند بود. دانشگاه‌ها نیز از این قاعده مستثنی نبوده و پیچیده بودن و وقوع تغییرات سریع آن کارشناسان این بخش را ناگزیر از پیش‌بینی روند تغییرات و تمرکز بیشتر بر آینده کرده است. به همین منظور یکی از عوامل کلیدی که در سازمان‌های هوشمند قرن بیست و یکم بوجود آمده و آنها را از هم متمایز می‌سازد، داشتن برنامه بلند مدت استراتژیک است. فرای و استونر^۱ (۲۰۰۵) و فرد دیوید^۲ (۲۰۰۸) برنامه‌ریزی استراتژیک را این‌گونه تعریف می‌کنند که برای کمک به سازمانهای کوچک طراحی می‌شود تا آنها به صورت رقابتی خود را با تغییرات پیش‌بینی شده محیط تطبیق دهند. در برنامه‌ریزی استراتژیک، مراکز آموزشی و دانشگاه‌ها دارای سیستم‌های بازی هستند که پویایی و ویژگی خاص خود را دارد. مراکز آموزشی و دانشگاه‌ها دارای سیستم پویا هستند که تأثیراتی از بیرون متحمل می‌شوند و به سهم خود تأثیراتی بر بیرون می‌گذارند. بنابراین لازم است برنامه‌ریزی استراتژیک امری مداوم باشد تا بتواند در برابر این تأثیرات، مسیرهای روشن و موفق را برای مراکز آموزشی و دانشگاهها ترسیم کند. از سوی دیگر، مراکز آموزشی و دانشگاه‌ها سازمان‌هایی پیچیده هستند و ویژگی‌هایی دارند که بر فرهنگ جامعه تأثیر می‌گذارند. این ترتیب، تصمیم‌گیری در مراکز آموزشی و دانشگاه‌ها صرفاً براساس شناخت و تشخیص مدیران ارشد صورت نمی‌گیرد. این پژوهش با بررسی محیط درون و بیرون جهاد دانشگاهی و تجزیه و تحلیل داده‌های بدست آمده به منظور ارزیابی استراتژی معاونت آموزشی جهاد دانشگاهی صورت پذیرفته است.

^۱- Fry & Stoner

^۲- Fred David